

Dosarul nr. 2ra-1771/22
2-18005059-01-2ra-20122022

Prima instanță: Judecătoria Comrat, sediul Vulcănești – I. Botezatu
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat – D. Fujenco, L. Caraianu, A. Mironov

DECIZIE

15 martie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Galina Stratulat
Mariana Pitic
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Dmitri Meșe,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Meșe împotriva Grădiniței de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la muncă, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, prin care s-a admis apelul declarat de Grădinița de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan, s-a casat hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești și s-a emis o hotărâre nouă,

c o n s t a t ă:

La 26 noiembrie 2018 Dmitri Meșe a depus cerere de chemare în judecată împotriva Grădiniței de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan, solicitând recunoașterea ilegalității concedierii din funcție, restabilirea în funcția de conducător de muzică la Grădinița de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul Dmitri Meșe a indicat că la 01 septembrie 2017 a încheiat cu Grădinița de copii din s. Cioc-Maidan (Instituție preșcolară de copii „Yildizcik” contractul individual de muncă nr. 28 pe un termen de 1 an până la 31 august 2018, conform căruia a fost angajat la serviciu în funcția de conducător de muzică.

Prin ordinul nr. 41 din 24 august 2018 au fost încetate raporturile de muncă, în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă.

Reclamantul consideră ilegal ordinul nr. 41 din 24 august 2018 de încetare a raporturilor de muncă, deoarece la momentul emiterii, termenul contractului nr. 28 încă nu expirase, prin ce au fost încălcate condițiile contractului.

Reclamantul solicitase recunoașterea ilegalității concedierii sale, restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral estimat la suma de 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin cererea din 09 iulie 2019 reclamantul și-a concretizat pretențiile, solicitând recunoașterea ilegalității ordinelor nr. 41 din 24 august 2018 și nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 și anularea lor.

Reclamantul a concretizat că în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată a recepționat prin poștă extrasul din ordinul Grădiniței de copii „Yildizcik” nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 „Privind introducerea modificărilor în ordinul nr. 41 din 24 august 2018”, în legătură cu indicarea incorectă a datei de încetare a contractului individual de muncă nr. 28 din 01 septembrie 2017, în ordinul nr. 41 din 24.08.2018 mențiunea „din 24.08.2018” modificându-se cu mențiunea „din 01.09.2018”.

Reclamantul consideră că ordinul nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 „Privind introducerea modificărilor în ordinul nr. 41 din 24 august 2018”, de asemenea, este ilegal, deoarece raporturile de muncă, de fapt, au fost încetate la 24 august 2018, când a făcut cunoștință cu ordinul și i-a fost înmănat carnetul de muncă. Astfel, insistă că raporturile de muncă au fost încetate până la expirarea termenului contractului individual de muncă. Nu i-a fost achitat salariul pentru perioada de la 24.08.2018 până la 01.09.2018, fapt ce, de asemenea, certifică despre încetarea raporturilor de muncă la data de 24 august 2018.

Reclamantul a solicitat recunoașterea ordinului nr. 41 din 24 august 2018 și a ordinului nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 ca fiind ilegale și anularea lor, restabilirea în funcția de conducător de muzică la Grădinița de copii din s. Cioc-Maidan, încasarea salariului neprimit pentru perioada absenței forțate de la muncă, începând cu 24 august 2018 până la ziua restabilirii în funcție, repararea prejudiciului moral în mărime de 50 000 lei și încasarea cheltuielilor de asistență juridică 5000 lei.

Prin hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești acțiunea a fost admisă în parte. S-au anulat ordinul nr. 41 din 24 august 2018 privind concedierea lui Dmitri Meșe și ordinul nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 privind introducerea modificărilor în ordinul nr. 41 din 24.08.2018, ca fiind ilegale. S-a restabilit Dmitri Meșe în funcția de conducător de muzică la Grădinița de copii din s. Cioc-Maidan. S-a încasat de la Grădinița de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan în beneficiul lui Dmitri Meșe salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă, începând cu 24.08.2018 până la 28.06.2021, reieșind din mărimea salariului stabilit în mărime de 106 183, 26 lei și suma de 20 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, precum și cheltuieli de judecată în mărime de 5 000 lei. S-a încasat de la Grădinița de copii din s. Cioc-Maidan „Yildizcik” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 3 785, 50 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 01 iulie 2021 Grădinița de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan a contestat-o cu apel.

Prin decizia 02 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat s-a admis apelul declarat de Grădinița de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan, s-a casat hotărârea din 28 iunie 2021 a Judecătoriei Comrat, sediul Vulcănești și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-au respins pretențiile privind anularea ordinelor nr. nr. 41 din 24 august 2018 și a

nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 ca fiind depuse peste termen, în rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

La 27 septembrie 2022 Dmitri Meșe a declarat recurs împotriva deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului recurentul a indicat că în cererea de chemare în judecată inițială, dânsul a contestat ordinul de concediere, prin faptul că a solicitat recunoașterea ilegalității lui.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Prin avizul de recepție, atașat la materialele cauzei, se confirmă recepționarea deciziei motivate a instanței de apel de către Dmitri Meșe la data de 11 august 2022 (f.d. 54 vol. II). Prin urmare, recursul declarat la data de 27 septembrie 2022 este în termen.

La data de 26 decembrie 2022 Curtea Supremă de Justiție a notificat participanților la proces copia recursului motivat, explicându-le dreptul de a depune referință asupra criticilor formulate în recurs.

Prin încheierea din 15 februarie 2023 a Curții Supreme de Justiție recursul declarat de Dmitri Meșe a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, din considerentele ce urmează.

Conform art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin prisma art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Materialele dosarului atestă că la 01 septembrie 2017 Grădinița de copii din s. Cioc-Maidan (Instituție preșcolară de copii „Yildizcik”) a încheiat cu Dmitri Meșe contractul individual de muncă nr. 28 pe un termen de 1 an până la 31 august 2018, conform căruia Dmitri Meșe a fost angajat la serviciu în funcția de conducător de muzică.

Prin ordinul nr. 41 din 24 august 2018 au fost încetate raporturile de muncă cu Dmitri Meșe, în legătură cu expirarea termenului contractului individual de muncă.

Prin ordinul nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 „Privind introducerea modificărilor în ordinul nr. 41 din 24 august 2018”, în legătură cu indicarea incorectă

a datei de încetare a contractului individual de muncă nr. 28 din 01 septembrie 2017, în ordinul nr. 41 din 24 august 2018 mențiunea „din 24 august 2018” a fost modificată cu mențiunea „din 01 septembrie 2018”.

Reclamantul Dmitri Meșe, considerând ilegală concedierea sa din funcție, la data de 26 noiembrie 2018 s-a adresat în instanța de judecată cu prezenta acțiune, solicitând recunoașterea ilegalității concedierii sale, restabilirea în funcție, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral estimat la suma de 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

La data de 09 iulie 2019 reclamantul Dmitri Meșe a depus cerere de concretizare a acțiunii, solicitând recunoașterea ilegalității ordinelor nr. 41 din 24 august 2018 și nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 și anularea lor, restabilirea în funcție și încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la lucru, repararea prejudiciului moral estimat la suma de 50 000 de lei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei a admis acțiunea în parte, dispunând anularea ordinului nr. 41 din 24 august 2018 privind concedierea lui Dmitri Meșe și a ordinului nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 privind introducerea modificărilor în ordinul nr. 41 din 24 august 2018, ca fiind ilegale, cu restabilirea lui Dmitri Meșe în funcție și cu achitarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, începând cu 24.08.2018 până la 28.06.2021.

Curtea de Apel Comrat, judecând cauza în ordine de apel, a casat hotărârea instanței de fond și a emis o hotărâre nouă, prin care a respins pretențiile privind anularea ordinelor nr. 41 din 24 august 2018 și nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018, ca fiind depuse peste termen, în rest acțiunea respingând-o ca fiind neîntemeiată.

Instanța de apel a concluzionat că reclamantul Dmitri Meșe a omis termenul de 3 luni, prevăzut de art. 355 din Codul muncii, de contestare a ordinului de concediere nr. 41 din 24 august 2018 și a ordinului nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018.

Instanța de apel a indicat că în cererea de chemare în judecată depusă inițial la 26 noiembrie 2018 reclamantul a formulat pretențiile care vizau doar restabilirea în funcție, în timp ce pretențiile de anulare a ordinelor nr. 41 din 24 august 2018 și nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018 au fost înaintate prin cererea de chemare în judecată suplimentară depusă la 09 iulie 2019, cu depășirea termenului de 3 luni prevăzut de art. 335 din Codul muncii. Instanța de apel a specificat că însuși faptul că reclamantul și-a completat ulterior cerințele acțiunii certifică că acesta a recunoscut faptul că a omis să depună această cerință în momentul depunerii cererii de chemare în judecată la instanță.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei și a interpretat eronat normele de drept material, fapt ce impune necesitatea casării deciziei instanței de apel, cu remiterea cauzei spre rejudecare.

Conform art. 355 alin. (1) lit. a) din Codul muncii, cererea privind soluționarea litigiului individual de muncă se depune în instanța de judecată în termen de 3 luni de la data când salariatul a aflat sau trebuia să afle despre încălcarea dreptului său.

Din conținutul dispozițiilor citate rezultă în mod cert că în vederea soluționării litigiului cu privire la anularea ordinului de concediere, Dmitri Meșe urma să se adreseze în instanța de judecată în termen de 3 luni din momentul în care a aflat despre încălcarea dreptului său.

În temeiul acestei dispoziții, instanța va respinge acțiunea ca fiind tardivă, dacă se va constata că partea și-a exercitat dreptul la acțiune cu depășirea termenului de prescripție, numai la cererea persoanei în a cărei favoare a curs prescripția.

Prescripția se răsfrânge asupra posibilității apărute la persoană fizică de a-și apăra dreptul încălcat pe calea acțiunii civile. La stabilirea începerii curgerii termenului la acțiune instanța urmează să stabilească data nașterii dreptului încălcat.

Colegiul consideră că instanța de apel prematur s-a pronunțat asupra tardivității acțiunii, invocând contestarea ordinului de concediere cu depășirea termenului de 3 luni, motivând că nu a fost solicitată anularea ordinului de concediere în cererea de chemare în judecată inițială, ci ulterior prin cererea de concretizare din 09 iulie 2019.

Instanța de apel avea obligația să stabilească care sunt pretențiile acțiunii și în dependență de aceasta să verifice care este termenul în care reclamantul urma să se adreseze cu cerere de chemare în judecată privind apărarea dreptului său.

Instanța de apel eronat a conchis că prin cererea de chemare în judecată din 26 noiembrie 2018 reclamantul Dmitri Meșe nu a solicitat anularea ordinului de concediere, or reclamantul prin cererea inițială a solicitat restabilirea în funcție, ce ar fi posibil doar prin anularea ordinului de concediere, pe care ultimul îl consideră ilegal, fapt indicat expres în cererea de chemare în judecată inițială.

După cum rezultă din cererea de chemare în judecată Dmitri Meșe la data de 26 noiembrie 2018 a contestat concedierea sa de la lucru, concretizându-și ulterior cerințele prin o cerere suplimentară depusă la data de 09 iulie 2019, prin care nemijlocit a solicitat anularea ordinului de concediere nr. 41 din 24 august 2018 și a ordinului nr. 41/1 din 16 noiembrie 2018.

Prin urmare, instanța de apel trebuia să concretizeze pretențiile acțiunii din cererea de chemare în judecată depusă inițial, ulterior materializate suplimentar prin cererea din 09 noiembrie 2019, or, se prezumă că prin cererea inițială depusă la data de 26 noiembrie 2018 reclamantul, contestând faptul concedierii sale, a contestat și actul ce a generat-o.

Cu titlu de consecință, instanța de apel urma să verifice în prezentul litigiu legalitatea concedierii reclamantului Dmitri Meșe în ansamblu cu legalitatea ordinului de concediere.

Articolul 239 din Codul de procedură civilă statuează că hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În circumstanțele descrise, Colegiul apreciază ca fiind relevante argumentele recurentului referitor la aprecierea arbitrară a probelor de către instanța de apel, or, în sarcina instanței de apel, potrivit art. 373 din Codul de procedură civilă, revine obligația verificării circumstanțelor și raporturilor juridice stabilite în hotărârea primei instanțe și în final să le expună în decizia sa.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că contrar prevederilor art. 373 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel nu a verificat, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiectiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și a raporturilor juridice stabilite.

Prin prisma criticilor aduse de către recurent, Colegiul relevă că, instanța de apel, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanță în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt, fără a elucida circumstanțele cauzei, pripit s-a pronunțat în favoarea respingerii pretențiilor de anulare a ordinului de concediere ca fiind tardivă, prin ce se impune casarea deciziei instanței de apel cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel.

Dat fiind faptul că instanța de apel a emis o decizie neîntemeiată și nu a elucidat toate circumstanțele pertinente speței, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia necesității admiterii recursului declarat de Dmitri Meșe, casării deciziei din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) și art. 445 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Dmitri Meșe.

Se casează integral decizia din 02 iunie 2022 a Curții de Apel Comrat, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dmitri Meșe împotriva Grădiniței de copii „Yildizcik” din s. Cioc-Maidan cu privire la anularea ordinului de concediere, restabilirea la muncă, încasarea salariului pentru perioada absenței forțate de la muncă, repararea prejudiciul moral și încasarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Galina Stratulat

Mariana Pitic

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru